

Història

Pere Bosch i Cuenca pbosch@lrp.cat

Soldats, patrullant pels carrers de Barcelona els primers dies de la dictadura de Primo de Rivera, el 1923 LRP

UNA RELACIÓ CONFLICTIVA

L'exèrcit ha estat una de les institucions més determinants en la nostra història. I, malgrat tot, hi ha molts pocs llibres que ressegueixin l'empremta que ha deixat a casa nostra i, encara menys, que se centrin en un període especialment conflictiu com el que va del 1898 al 1923, des de la pèrdua de les darreres colònies fins al cop d'estat de Primo de Rivera, un període en què el nostre país va viure el creixement del catalanisme i de les tensions entre la patronal i el moviment obrer. Daniel Díaz i Esculies (Sant Vicenç de Castellet, 1952), doctor en història contemporània per la Universitat de Barcelona i un dels pioners en l'estudi de l'exili republicà, ha assumit el repte d'omplir aquest buit en un llibre que ha editat Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

FUSELLS, BAIONETES I SABRES

Autor: Daniel Díaz i Esculies
Editorial: Publicacions de l'Abadia de Montserrat
Pàgines: 351
Preu: 30 euros

Un petit tast

“[L'exèrcit] utilitzà tots els recursos al seu abast per exterminar el puixant moviment catalanista; i com que el fi justifica els mitjans, no li importà descendir fins a la pinxeria i al trencament de la disciplina, perquè el considerava l'enterramorts d'aquella Espanya a la qual el 1898 el conservador Francisco Silvela havia dit que no li trobava el pols.

L'exèrcit va fer caure ministres, condicionà i enderrocà governs, i fou el puntal i el mantenidor de l'ordre social durant la monarquia d'Alfons XIII”

El lector hi trobarà un deversall d'informació, cites ben sucoses i episodis en què apareix permanentment la mà de l'exèrcit, ja sigui destil·lant tintes d'odi contra el catalanisme des de la premsa específicament militar o bé fent anar directament els “fusells, baionetes i sabres” contra catalanistes, obrers o mitjans de comunicació, tant se val. El 1900, per donar-ne exemple, *El Correo Militar* exigia “l'expulsió del territori espanyol del bisbe Morgades [...], de tots els canonges catalanistes [...] i dels més caracteritzats apòstols del catalanisme”. Vaja, de gairebé tothom. “El pensament militar era pregonament catalanofòbic”, tal com assenyala Díaz i Esculies. I això els va fer sentir permanentment incòmodes amb la realitat del país. Els episodis que es ressegueixen, com ara l'assalt a la redacció del *Cu-Cut!* el 1905 o la Setmana Tràgica el 1909, ens poden semblar llunyans, i ho són, però no resultarà difícil que el lector més perspicaç sigui capaç de descobrir, tal com assenyala Josep Massot i Muntaner en el pròleg, “un munt de similituds amb el que hem anat vivint al final del segle XX i durant el XXI, quan ja pensàvem que la democràcia s'havia imposat”.